

ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี
ของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
Factors Effecting the Need to develop Accounting Knowledge
of Cooperatives Technical Officer, Cooperative

กิตติพัทธ์ สุจินา
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยรามคำแหง
ผู้รับผิดชอบบทความ

Kittiphat Sujina
E-mail: 6114993348@rumail.ru.ac.th
Faculty of Business Administration Program in Accounting, Ramkhamhaeng University
Corresponding author

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2) เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ จำแนกตามลักษณะเฉพาะบุคคล ด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขา และระดับตำแหน่ง 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ จำนวน 336 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติการทดสอบแบบ t-test สถิติความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธี LSD และสถิติการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี พบว่า มีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ในระดับมากที่สุดโดย ด้านการวิเคราะห์งบการเงิน คือด้านที่ต้องการพัฒนามากที่สุด รองลงมาเป็น ด้านการจัดทำงบการเงิน ด้านการจัดเก็บเอกสารทางการบัญชี และด้านการวิเคราะห์รายการค้าและการบันทึบบัญชีตามลำดับ

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ปัจจัยลักษณะเฉพาะบุคคลที่มีเพศและระดับตำแหน่งต่างกัน จะมีความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนลักษณะเฉพาะบุคคลที่มีอายุ วุฒิการศึกษา และสาขา ที่ต่างกันจะทำให้ความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีต่างกัน และปัจจัยที่ส่งผลต่อความ

ต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี มี 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง และปัจจัยด้านประเภทของสหกรณ์ ที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์

สำคัญ : ข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์

ABSTRACT

This research aimed to 1) study the need to develop accounting knowledge of Cooperatives Technical Officer, Cooperative Promotion Department, 2) study factors effecting the need to develop accounting knowledge of Cooperatives Technical Officer, Cooperative Promotion Department by Personal factors and to 3) study factors effecting the need to develop accounting knowledge of Cooperatives Technical Officer, Cooperative Promotion Department.

Research samples comprised of 336 Cooperatives Technical Officers. Data were collected by questionnaire and used statistical analysis, namely, Frequency, Percentage, Mean, and Standard Deviation. Hypothesis was tested with t-test, and One-way ANOVA. The differences had been detected and led to paired comparison with the application of LSD and Multiple Regression Analysis.

As for the need to develop accounting knowledge, the findings suggest the highest level of needs in developing accounting knowledge by focusing on the analysis of financial statement, followed by preparation of financial statement, storage of accounting documents and business account analysis and accounting records, respectively.

Testing hypothesis suggested that the personal factors which comprised of different gender and positions had not made any differences in the need to develop accounting knowledge. Two factors effecting the need to develop accounting knowledge of Cooperatives Technical Officer, Cooperative Promotion Department were self-development and type of Cooperatives.

Keyword : Cooperatives Technical Officer, Cooperative Promotion Department

บทนำ

ปัญหาข้อบกพร่องของสหกรณ์ในประเทศไทยในปัจจุบัน กรมส่งเสริมสหกรณ์พบว่า มีสหกรณ์ที่มีข้อบกพร่องจำนวนทั้งสิ้น 1,453 แห่ง ประกอบด้วย ข้อบกพร่อง ด้านการทุจริต จำนวน 368 แห่ง ข้อบกพร่องด้านการบัญชี จำนวน 135 แห่ง ข้อบกพร่องด้านการเงิน จำนวน 894 แห่ง ข้อบกพร่องด้านการดำเนินงานนอกกรอบวัตถุประสงค์ จำนวน 183 แห่ง และข้อบกพร่องด้านพฤติกรรมที่อาจก่อให้เกิดความ

เสียหาย จำนวน 235 แห่ง ซึ่งหากนับเป็นจำนวนเงินมูลค่าความเสียหายจากการเกิดข้อบกพร่องของสหกรณ์ คิดเป็น จำนวน 7,544.43 ล้านบาท (ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2563)

จะเห็นว่าในปีที่ผ่านมานี้มีสหกรณ์ที่มีข้อบกพร่องทางด้านบัญชี จำนวน 135 แห่ง และอาจเป็นส่วนที่ทำให้เกิดข้อบกพร่องด้านการเงิน จำนวน 894 แห่ง ซึ่งอาจเกิดจากการที่สหกรณ์ไม่มีผู้ทำบัญชี หรือผู้จัดทำไม่มีความรู้ความสามารถที่เพียงพอ ขาดความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำเอกสาร การบันทึกบัญชี การจัดทำงบการเงิน การวิเคราะห์งบการเงิน ในฐานะนักวิชาการสหกรณ์ จะต้องทำการส่งเสริม แนะนำ การปฏิบัติงาน การบริหารงาน รวมถึงการจัดทำบัญชีแก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่ถูกต้อง และเป็นการป้องกันการเกิดข้อบกพร่อง ที่อาจเกิดขึ้น แต่ด้วยความหลากหลายของวุฒิการศึกษา ของนักวิชาการสหกรณ์ การรับรู้ด้านบัญชีของนักวิชาการสหกรณ์จึงมีความแตกต่างกัน นักวิชาการสหกรณ์ บางคนสามารถแนะนำส่งเสริมให้สหกรณ์สามารถจัดทำบัญชีได้และช่วยเหลือด้านการปิดบัญชีของสหกรณ์ ได้ ในขณะที่บางคนทำไม่ได้ จึงจำเป็นต้องมีการเพิ่มศักยภาพทางด้านบัญชีให้แก่ักวิชาการสหกรณ์เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งจะศึกษาความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ โดยหวังว่าข้อมูลที่ได้หลังจากการศึกษาค้นคว้าวิจัยจะเป็นแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาของนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งหากนักวิชาการสหกรณ์มีทักษะความรู้ทางด้านบัญชีจำช่วยให้นักวิชาการสหกรณ์สามารถปฏิบัติงานแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และช่วยลดปัญหาการเกิดข้อบกพร่องทางด้านบัญชีของสหกรณ์ในประเทศไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
2. เพื่อศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ จำแนกตามลักษณะเฉพาะบุคคล ด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขา และระดับตำแหน่ง
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์

ขอบเขตงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ รวมทั้งสิ้น 2,062 คน (กรมส่งเสริมสหกรณ์ กองการเจ้าหน้าที่ ณ 30 พฤศจิกายน 2563) จำนวนขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษา จำนวน 336 คน

2. ขอบเขตของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับ ลักษณะเฉพาะบุคคล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี และความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์

3. ขอบเขตด้านเนื้อหา คือ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยจำแนกตามลักษณะเฉพาะบุคคล ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้แก่ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ด้านค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านประเภทของสหกรณ์ และความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้แก่ ด้านการจัดเก็บเอกสารทางการบัญชี ด้านการวิเคราะห์รายการค้าและบันทึกบัญชี ด้านการจัดทำงบการเงิน และด้านการวิเคราะห์งบการเงิน

4. ขอบเขตระยะเวลา คือ การดำเนินการศึกษาวิจัยเริ่มตั้งแต่เดือนธันวาคม พ.ศ. 2563 ถึง เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2564

ตัวแปรในการศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ลักษณะเฉพาะบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขา และระดับตำแหน่ง ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ได้แก่ ด้านความก้าวหน้าในหน้าที่ ด้านค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านประเภทของสหกรณ์

2. ตัวแปรตาม คือ ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ประกอบด้วย ด้านการจัดเก็บเอกสารทางการบัญชี ด้านการวิเคราะห์รายการค้าและบันทึกบัญชี ด้านการจัดทำงบการเงิน และด้านการวิเคราะห์งบการเงิน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์

2. ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์

ทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการ

ประภาพร พุกกะศรี (2557) กล่าวว่าโอกาสก้าวหน้า หมายถึง โอกาสที่บุคลากรจะได้รับการสนับสนุนให้มีระดับตำแหน่งที่สูงขึ้น โดยการใช้ระบบพิจารณาความดีความชอบในการทำงานด้วยความยุติธรรมและเหมาะสม

ประภาพร พุกกะศรี (2557) ให้ความหมายค่าตอบแทนทางการเงิน หมายถึง เงินที่จ่ายให้พนักงานในรูปแบบของเงินเดือน ค่าตอบแทนพิเศษ เงินรางวัลประจำปี ค่ารักษาพยาบาล และเงินกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

วรรณวิสา แยมเกตุ (2558) ให้ความหมาย การพัฒนาตนเอง หมายถึง การที่พนักงานสามารถเพิ่มศักยภาพในการทำงานของตนเองให้พัฒนาออกมาทางผลงานในการทำงานที่ดีขึ้นเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานที่ตนเองรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 (2562) มาตรา 33/1สหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียนตั้งเป็นสหกรณ์ ตามมาตรา 33 แบ่งประเภทได้ ดังต่อไปนี้ 1) สหกรณ์การเกษตร 2) สหกรณ์การประมง 3) สหกรณ์นิคม 4) สหกรณ์ร้านค้า 5) สหกรณ์บริการ 6) สหกรณ์ออมทรัพย์ 7) สหกรณ์เครดิตยูเนียน และ 8) สหกรณ์อื่นตามที่ กำหนดในกฎกระทรวง (ยังไม่มีกำหนด)

จากทฤษฎีลำดับชั้นความต้องการของมาสโลว์ ความต้องการในทฤษฎีของมาสโลว์ แบ่งเป็น 5 ความต้องการ ประกอบด้วย 1) ความต้องการทางกายภาพ 2) ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย 3) ความ ต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ 4) ความเคารพนับถือ และ 5) ความสมบูรณ์แบบ

จากการศึกษาทฤษฎีแรงจูงใจ ERG บุคคลสามารถถูกจูงใจด้วยความต้องการมากกว่าหนึ่งระดับใน เวลาเดียวกัน และในขณะเดียวกันลำดับของประเภทความต้องการจะแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล โดย อัล เดอร์เฟอร์ได้เรียงลำดับชั้นความต้องการไว้ 3 ประการ คือ 1) ความต้องการดำรงชีวิตอยู่ 2) ความต้องการ ความสัมพันธ์ และ 3) ความต้องการเจริญเติบโต

จากแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้แยกปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้าน บัญชีออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ หมายถึง โอกาสก้าวหน้าในการทำงาน การเปลี่ยนแปลง ตำแหน่งงาน บทบาทหน้าที่ของตนเองในหน่วยงานที่มีระดับสูงขึ้นจากเดิม ซึ่งเป็นสิ่งที่บุคลากรในหน่วยงาน คาดหวังจะได้รับจากหน่วยงานเนื่องจากการพัฒนาศักยภาพในการปฏิบัติงานของตนเองหรือการได้รับ พิจารณาจากความดีความชอบ โดยการใช้ระบบการพิจารณาด้วยผลงาน ความยุติธรรม และความเหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ตนได้รับตำแหน่งที่สูงขึ้นในอนาคต

2. ด้านค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่หน่วยงานจ่ายให้แก่บุคลากร เพื่อตอบแทน การปฏิบัติงาน จูงใจให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมขวัญกำลังใจแก่บุคลากร โดยจะ จ่ายเป็นค่าตอบแทนหรือการขึ้นเงินเดือนตามผลปฏิบัติงานเมื่อถึงรอบระยะเวลาประเมิน ในรูปแบบของการ เลื่อนเงินเดือน หรือค่าตอบแทนพิเศษ

3. ด้านการพัฒนาตนเอง การที่บุคคลมีความต้องการที่จะเรียนรู้ หรือเพิ่มศักยภาพในการทำงาน ของตนเองทั้งทางด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะในการทำงาน เพื่อให้ตนเองมีศักยภาพที่สูงขึ้น ทำงานให้ มีประสิทธิภาพมากขึ้น ส่งผลให้ตนเองมีความเจริญก้าวหน้า มีตำแหน่งหน้าที่การงานที่สูงขึ้น มีรายได้ที่ เพิ่มขึ้น มีผลการปฏิบัติงานที่สัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายที่วางไว้ และทำให้การทำงาน การดำรงชีวิตมีความสุข มากขึ้น

4. ด้านประเภทของสหกรณ์ สหกรณ์ในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 2 ภาคใหญ่ ซึ่งประกอบด้วย สหกรณ์ทั้งหมด 7 ประเภท ซึ่งในแต่ละประเภทมีการดำเนินงานที่แตกต่างกันตามสภาพท้องถิ่นและลักษณะ การประกอบอาชีพ ประกอบด้วย สหกรณ์ภาคการเกษตร ประกอบด้วย สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์ประมง สหกรณ์นิคม และสหกรณ์นอกภาคการเกษตร ประกอบด้วย สหกรณ์ร้านค้า สหกรณ์บริการ สหกรณ์ออม ทรัพย์ สหกรณ์เครดิตยูเนียน

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี

ธนัชรา ชิวพันธ์ (2555) กล่าวว่า ความต้องการพัฒนา หมายถึง ความต้องการของบุคลากรในการพัฒนาตนเอง เพื่อใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ด้วยการแสวงหาโอกาสและการเอาชนะความท้าทายใหม่ ๆ เพื่อความเจริญเติบโตในหน้าที่การงาน

รัตนา บุญชัย (2553) กล่าวว่า ขั้นตอนต่าง ๆ ของการทำบัญชี ประกอบด้วย

1. การจดบันทึกรายการค้า (Recording) หมายถึงรายการค้าหรือเหตุการณ์ทางการเงินที่เกิดขึ้นในแต่ละวันจะถูกนำมาจดบันทึกในสมุดบัญชีขั้นต้น โดยการจดบันทึกจะบันทึกรายการค้าหรือเหตุการณ์ทางการเงินทุกรายการที่เกิดขึ้นเรียงตามลำดับก่อนหลัง การจดบันทึกต้องอาศัยเอกสารหลักฐานประกอบการบันทึกรายการด้วย

2. การจำแนกรายการค้าออกเป็นหมวดหมู่ (Classifying) หมายถึงการนำข้อมูลที่ได้จดบันทึกในสมุดรายวัน มาทำการจำแนกออกเป็นหมวดหมู่ในสมุดบัญชีขั้นปลาย

3. การสรุปผล (Summarizing) หลังจากที่ได้จดบันทึกรายการค้าและเหตุการณ์ทางการเงินต่าง ๆ แล้วเมื่อเวลาผ่านไประยะหนึ่ง เช่น 3 เดือน 6 เดือน หรือ 1 ปี กิจการก็อาจจะต้องทราบช่วงเวลาดังกล่าวที่ผ่านมาก็กิจการมีผลการดำเนินงานอย่างไร ซึ่งเราสามารถทราบได้จากการจัดทำ งบกำไรขาดทุน และกิจการต้องการทราบฐานะทางการเงิน ก็สามารถทราบได้จาก งบดุล

4. การวิเคราะห์และแปลความหมาย (Analysis and Interpreting) ในขั้นนี้นั้นเป็นขั้นของการนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจ

ภาสกร ปาละวัล (2560) ให้ความหมายการวิเคราะห์งบการเงิน หมายถึง การดำเนินการค้นหาข้อเท็จจริงที่ได้จากงบการเงินของกิจการ เพื่อแสดงฐานะทางการเงินและเพื่อให้ผลประกอบการตัดสินใจ

เสาวลักษณ์ กิมสร้าง (2560) กล่าวว่า การบัญชี หมายถึง การนำรายงานและเหตุการณ์ทางการเงินมาจดบันทึก จัดหมวดหมู่ สรุปผล และวิเคราะห์ ตีความอย่างมีหลักเกณฑ์ตามความต้องการของฝ่ายบริหาร และการดำเนินการของกิจการเพื่อประโยชน์ในการจัดทำรายงานที่จะต้องเสนอ ตามหน้าที่ความรับผิดชอบที่ได้รับมอบหมาย

สภาวิชาชีพ (Federation of accounting professions : FAP) ได้กำหนดความหมายของคำว่า การบัญชี ไว้ดังนี้

การบัญชี (Accounting) คือ ศิลปะของการเก็บรวบรวม บันทึก จำแนก และสรุปข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางเศรษฐกิจในรูปแบบตัวเงิน ผลงานขั้นสุดท้ายของการบัญชี คือ การให้ข้อมูลทางการเงินซึ่ง เป็นประโยชน์ต่อบุคคลหลายฝ่ายในกิจกรรมของกิจการ

จากคำนิยามข้างต้น ความหมายของการบัญชีสรุปได้ดังนี้ การบัญชี หมายถึง การรวบรวมวิเคราะห์ การจดบันทึกข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นก่อน-หลัง ในรูปของเงินตราและ จำแนกออกเป็นหมวดหมู่ รวมถึงการสรุปข้อมูลในรูปของรายงานทางการเงิน จากความหมายดังกล่าวข้างต้นสรุปเป็นขั้นตอนได้ ดังนี้ การรวบรวม (Collecting) การบันทึก (Recording) การจำแนก (Classifying) และการสรุปข้อมูล (Summarizing)

จากการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้แยกความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีด้าน บัญชีออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการจัดเก็บเอกสารทางการบัญชี หมายถึง เอกสาร บันทึกราย หรือหนังสือ ที่ใช้เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชี เป็นเอกสารทางการเงินที่ได้รับจากบุคคลหรือหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกโดยเมื่อทำการรวบรวมเอกสารได้แล้วให้จำแนกตามประเภทบัญชี รหัสบัญชี ที่สหกรณ์กำหนด โดยเอกสารทางการเงินบัญชีจะต้องมีข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์

2. ด้านการวิเคราะห์รายการค้าและการบันทึกบัญชี หมายถึง การวิเคราะห์เหตุการณ์ทางเศรษฐกิจที่ส่งผลให้ประเภทบัญชีในงบการเงินของสหกรณ์เปลี่ยนแปลง และนำผลมาบันทึกบัญชีในสมุดบัญชีของสหกรณ์ ทั้งนี้ การบันทึกบัญชีรายการที่เกี่ยวข้องกับเงินสดให้ลงบัญชีให้เสร็จในวันที่เกิดรายการ ส่วนรายการที่ไม่เกี่ยวข้องกับเงินสดให้ลงบัญชีให้เสร็จภายใน 3 วัน นับแต่วันที่เกิดรายการ

3. ด้านการจัดทำงบการเงิน หมายถึง การนำยอดคงเหลือในสมุดบัญชีมาสรุปผลในรูปของรายงานหรืองบทดลอง ซึ่งงบการเงินของสหกรณ์ตามระเบียบนายทะเบียนสหกรณ์ ว่าด้วยเรื่องการบัญชีของสหกรณ์ กำหนดให้งบการเงินของสหกรณ์ประกอบด้วยงบดุล งบกำไรขาดทุน และงบต่าง ๆ รวมทั้งรายละเอียดประกอบงบการเงิน ซึ่งให้ทำตามแบบที่กรมตรวจบัญชีกำหนด ณ วันสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์ให้เรียบร้อยพร้อมที่จะรับการตรวจสอบภายใน 30 วัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชีของสหกรณ์

4. ด้านการวิเคราะห์งบการเงิน หมายถึง การนำข้อมูลในงบการเงินที่ผ่านการรับรองมาวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องมือทางการเงิน CAMELS ANALYSIS มาประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบถึงฐานและความมั่นคง สภาพคล่อง ของสหกรณ์ และนำผลที่ได้มาใช้ในการวางแผน ควบคุมและประกอบารตัดสินใจ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุนทรี ศรีไทย (2552) กล่าวว่า การศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของบุคลากรส่วน การคลัง สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง ผลการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับความต้องการพัฒนาจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ (1) ด้านการจัดทำรายงาน (2) ด้านการจัดทำทะเบียน และ (3) ด้านการบันทึกบัญชี ซึ่งความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี พบว่า มีความต้องการในระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการปิดบัญชีสูงสุด ด้านความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำทะเบียน พบว่า มีความต้องการพัฒนาระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำรายงาน พบว่า มีความต้องการพัฒนาในระดับมาก โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำทะเบียนทรัพย์สินสูงสุด

รัตนา บุญชัย (2553) กล่าวว่า การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของพนักงานบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดอุทัยธานี ผลจากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นพนักงานบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดอุทัยธานีส่วนใหญ่ มีความต้องการพัฒนาด้านการจัดทำงบการเงินเพราะจำเป็นต่อการทำงาน และต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดทำงบการเงินมากที่สุด เพื่อนำไปประยุกต์ใช้กับงานที่ทำ เพราะสหกรณ์จะต้องจัดทำงบการเงินให้แล้วเสร็จเพื่อส่งให้ผู้สอบบัญชีภาครัฐ หรือภาคเอกชนตรวจสอบให้

แล้วเสร็จภายใน 150 วันหลังสิ้นปีบัญชี ทั้งนี้ เพื่อความถูกต้องและมีประสิทธิภาพจึงทำให้พนักงานบัญชี สหกรณ์ส่วนใหญ่ต้องการพัฒนาความรู้ด้านการจัดหางบการเงินมากที่สุดสำหรับด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมถึงโปรแกรมสำเร็จรูปทางบัญชีส่วนใหญ่จะไม่ให้ความสำคัญที่จะพัฒนาความรู้ในด้านนี้

ธนัชฐา ชิวพัฒน์พันธ์ (2555) กล่าวว่า การศึกษาเรื่องความต้องการพัฒนาความรู้ทางบัญชีของ บุคลากรส่วนการคลัง สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรส่วน การคลัง สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี มีความต้องการพัฒนาความรู้ในการบันทึก บัญชี การจัดทำทะเบียนและการจัดทำรายงาน โดยภาพรวมทุกเรื่องอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นถึงความ ต้องการที่จะพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานของตน สอดคล้องกับเหตุผลที่ต้องการพัฒนาความรู้ทางบัญชี ของบุคลากรส่วนการคลังที่มีเหตุผลสูงสุด คือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

วิธีการดำเนินวิจัย

เป็นการวิจัยแบบไม่ทดลอง (Non-Experimental Design) และเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนามแบบ วิจัยตัดขวาง (Cross sectional studies) ใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) และทำ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ปีงบประมาณ 2563 จำนวน 2,062 คน (กรมส่งเสริมสหกรณ์ กองการเจ้าหน้าที่ ณ 30 พฤศจิกายน 2563)

กลุ่มตัวอย่างใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamne ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และระดับ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับได้ 0.05 จะได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 336 คน ในการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) โดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง ง่าย (Simple Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. แบบสอบถามปลายเปิดและปลายปิด มีรายละเอียด ดังนี้

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นคำถามที่เกี่ยวข้องกับลักษณะปัจจัย ส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขา และระดับตำแหน่ง มีจำนวนข้อคำถามทั้งหมด 5 ข้อ

1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ของข้าราชการตำแหน่ง นักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วย คำถามในลักษณะประเมินค่าระดับความคิดเห็น 5 อันดับ ได้แก่ มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 น้อยที่สุด = 1 มีข้อคำถามทั้งหมด 18 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความก้าวหน้าใน ตำแหน่งหน้าที่ ด้านค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านประภทของสหกรณ์

1.3 ความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการ สหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็น ประกอบด้วยคำถามในลักษณะประเมินค่า ระดับความคิดเห็น 5 อันดับ ได้แก่ มากที่สุด = 5 มาก = 4 ปานกลาง = 3 น้อย = 2 น้อยที่สุด = 1 มีข้อ คำถามทั้งหมด 12 ข้อ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดเก็บเอกสารทางการบัญชี ด้านการวิเคราะห์ รายการค้าและการบันทึกบัญชี ด้านการจัดหางบการเงิน และด้านการวิเคราะห์งบการเงิน

1.4 ข้อเสนอแนะ เป็นคำถามที่เกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ควรมีการพัฒนาเพิ่มเติมเรื่องใด จำนวนข้อคำถาม 1 ข้อ เป็นคำถามในลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็น

การวิเคราะห์ข้อมูล

1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) จะใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงกลุ่ม ได้แก่ ลักษณะเฉพาะบุคคลที่ประกอบด้วย เพศ อายุ วุฒิ การศึกษา สาขา และระดับตำแหน่ง และใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) กับตัวแปรที่มีระดับการวัดเชิงปริมาณ ได้แก่ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ประกอบด้วย ปัจจัยด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ปัจจัยด้านค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน ปัจจัยด้านการพัฒนาตนเอง และปัจจัยด้านประเภทของสหกรณ์ และความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ประกอบด้วย ด้านการจัดเก็บเอกสารทางการเงิน บัญชี ด้านการจัดทำงบการเงิน และด้านการวิเคราะห์งบการเงิน

2 สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการพัฒนาความรู้ในด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ จำแนกตามเพศ และวุฒิ การศึกษาจะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติการทดสอบ t-test และความต้องการพัฒนาความรู้ในด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ จำแนกตามอายุ และระดับตำแหน่งในหน่วยงาน จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างจะนำไปสู่การเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยสถิติ LSD

3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ในด้านบัญชี ได้แก่ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ ด้านความค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านประเภทของสหกรณ์ที่มีผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ในด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ จะใช้การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. ความต้องการพัฒนาความรู้ในด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน จะเห็นว่านักวิชาการสหกรณ์ต้องการที่จะพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ด้านการวิเคราะห์งบการเงินเป็นความต้องการอันดับแรก อันดับ 2 คือ ด้านการจัดทำงบการเงิน และอันดับ 3 คือ ด้านการจัดเก็บเอกสารทางการเงิน ส่วนด้านการวิเคราะห์รายการค้าและการบันทึกบัญชี เป็นความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีเป็นอันดับสุดท้าย

2. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการ สหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ จำแนกตามลักษณะเฉพาะบุคคล ด้านเพศ และระดับตำแหน่ง เมื่อพิจารณา จากนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พบว่า ด้านเพศและด้านตำแหน่งที่แตกต่างกัน มีความต้องการพัฒนาความรู้ด้าน บัญชีที่ไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านอายุ วุฒิการศึกษา และสาขา เมื่อพิจารณาจากนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 พบว่า อายุ วุฒิการศึกษา และสาขา ที่แตกต่างกัน มีความต้องการในการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีต่างกัน

3. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการ สหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะเห็นว่า นักวิชาการสหกรณ์ให้ความเห็นกับด้านการพัฒนาตนเองเป็นอันดับแรกโดยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาเป็น ด้านประเภทของสหกรณ์ อันดับ 3 คือ ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง และอันดับสุดท้ายที่นักวิชาการ สหกรณ์เห็นว่าส่งผลน้อยที่สุดคือ ด้านค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน

อภิปรายผล

ผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ของข้าราชการตำแหน่ง นักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ สามารถสรุปตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความต้องการที่จะพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการ สหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ด้านการจัดเก็บเอกสารทางการบัญชี ด้านการวิเคราะห์รายการค้าและการ บันทึบบัญชี ด้านการจัดทำงบการเงิน และด้านการวิเคราะห์งบการเงิน โดยภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก ที่สุด ส่วนใหญ่ต้องการจะพัฒนาด้านการวิเคราะห์งบการเงิน การจัดทำงบการเงิน การจัดเก็บเอกสาร ทางการบัญชี และการวิเคราะห์รายการค้าและการบันทึบบัญชี ตามลำดับ สอดคล้องกับ ธนิชฐา ชิวพัฒน์ พันธุ์ (2555) ที่ศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ทางบัญชีของบุคลากรส่วนการคลัง สังกัดองค์การบริหาร ส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี พบว่า บุคลากรส่วนการคลัง สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ จังหวัดนนทบุรี มีความต้องการพัฒนาความรู้ในการบันทึบบัญชี การจัดทำทะเบียนและการจัดทำรายงาน โดยภาพรวมทุกเรื่องอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วลัยลักษณ์ กาญจนเสถียร (2557) ที่ศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีในจังหวัดสงขลาและ พัทลุง พบว่า ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีเนื่องจากความรู้ทางการ บัญชีที่จำเป็นต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน

2. ผลการศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ จำแนกตามลักษณะเฉพาะบุคคล ด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา สาขา และระดับ ตำแหน่ง พบว่า

2.1 ข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่มีเพศต่างกัน มีความ ต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีไม่ต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ในปัจจุบันทุกเพศมี ความเท่าเทียมกัน สามารถที่จะพัฒนาในสิ่งที่ตนต้องการได้เหมือน ๆ กัน และมีความต้องการที่จะพัฒนาใน ด้านเดียวกันได้ สอดคล้องกับ รัตนา บุญชัย (2553) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการในการพัฒนา ความรู้ทางการบัญชีของพนักงานบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดอุทัยธานี พบว่า เพศที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อความ

ต้องการในการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของพนักงานบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดอุทัยธานีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ นิพนธ์ ทองมีเพชร (2553) ที่ศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ของเจ้าหน้าที่สรรพากรที่ปฏิบัติงานในทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 11 พบว่า เจ้าหน้าที่สรรพากรในทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 11 ที่มีเพศต่างกันมีความต้องการพัฒนาความรู้ไม่แตกต่างกันเนื่องจากปัจจุบันกรมสรรพากรได้เปิดโอกาสให้ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความเจริญก้าวหน้าอย่างเท่าเทียมกัน

2.2 ข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่คนมีอายุที่แตกต่างกันต่างเจอประสบการณ์ที่แตกต่างกันออกไป ความรับผิดชอบ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ วรณิศา แยมเกตุ (2558) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตนเองในการทำงานของพนักงานธนาคารสายลูกค้าบุคคลของธนาคารเอกชนแห่งหนึ่ง พบว่า อายุ ที่แตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาตนเองในการทำงานของพนักงานธนาคารสายลูกค้าบุคคลของธนาคารเอกชนแห่งหนึ่งที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ นิพนธ์ ทองมีเพชร (2553) ที่ศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ของเจ้าหน้าที่สรรพากรที่ปฏิบัติงานในทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 11 พบว่า เจ้าหน้าที่กรมสรรพากรในทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 11 ที่มีอายุแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาความรู้แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับ รัตนา บุญชัย (2553) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของพนักงานบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดอุทัยธานี พบว่า อายุที่แตกต่างกันส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของพนักงานบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดอุทัยธานีไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3 ข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ที่มีวุฒิการศึกษาที่ต่างกัน มีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน ผู้วิจัยเห็นว่า อาจเป็นเพราะการที่ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น มีความรู้มากขึ้น และมีกระบวนการทางการใช้ปัญญาแก้ไขปัญหาได้กว้างขึ้น ประสบการณ์มากขึ้น ทำให้ความต้องการแตกต่างกัน สอดคล้องกับ รัตนา บุญชัย (2553) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของพนักงานบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดอุทัยธานี พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันส่งผลต่อความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของพนักงานบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดอุทัยธานีแตกต่างกัน ในด้านความรู้ทางการบัญชีที่จำเป็นต่อการทำงาน พนักงานบัญชีสหกรณ์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมีความต้องการแตกต่างกับพนักงานบัญชีสหกรณ์ที่มีการศึกษาระดับปริญญาโท และสอดคล้องกับ นิพนธ์ ทองมีเพชร (2553) ที่ศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ของเจ้าหน้าที่สรรพากรที่ปฏิบัติงานในทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 11 พบว่า ระดับการศึกษาสูงสุดแตกต่างกันมีความต้องการพัฒนาความรู้แตกต่างกัน

2.4 ข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ที่มีสาขาที่ต่างกันมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีแตกต่างกัน เป็นไปตามสมมติฐาน ผู้วิจัยเห็นว่า สาขาที่สามารถสอนนักวิชาการสหกรณ์ได้นั้นมีการเรียนวิชาเกี่ยวกับบัญชีที่แตกต่างกันออกไป หรือมีความหลากหลายของสาขา

ที่เรียนมา ทำให้ประสบการณ์หรือทักษะด้านบัญชีที่มีต่างกัน แต่เมื่อเข้าปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งนักวิชาการ สหกรณ์ที่ต้องให้คำแนะนำส่งเสริมด้านบัญชี จึงทำให้ในแต่ละสาขาไม่สามารถแนะนำ ส่งเสริม รวมไปถึงการ แก้ไขปัญหาด้านบัญชีให้สหกรณ์ได้ดีพอ สอดคล้องกับ พจนารถ ฤทธิเดช, ปารีชาติ บุรพาศิริรัตน์ และ กิ่ง กนก รัตนมณี (2555) ที่ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการบัญชี 1 กรณีศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ พบว่า สาขาที่แตกต่างกันของ นักศึกษามีผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ นิพนธ์ ทองมีเพชร (2553) ที่ศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ของเจ้าหน้าที่สรรพากรที่ ปฏิบัติงานในทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 11 พบว่า_เจ้าหน้าที่สรรพากรใน ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 11 ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาที่แตกต่างกันมี ความต้องการพัฒนาความรู้ที่แตกต่างกัน

2.5 ข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ที่มีระดับตำแหน่งที่ ต่างกันมีความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผู้วิจัยเห็นว่า อาจเป็น ผลมาจากระดับการศึกษาและวุฒิการศึกษาที่ไม่ได้จบด้านบัญชีมาโดยตรง จึงยังคงทำให้ศักยภาพทางด้าน บัญชีของในแต่ละระดับแตกต่างกัน สอดคล้องกับ พจนารถ ฤทธิเดช, ปารีชาติ บุรพาศิริรัตน์ และ กิ่ง กนก รัตนมณี (2555) ที่ศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการบัญชี 1 กรณีศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ พบว่า ตำแหน่งในการทำงานไม่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุที่ต้องการพัฒนาความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพบัญชี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และสอดคล้องกับ นิพนธ์ ทองมีเพชร (2553) ที่ศึกษาความต้องการพัฒนาความรู้ของเจ้าหน้าที่สรรพากรที่ ปฏิบัติงานในทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 11 พบว่า_เจ้าหน้าที่สรรพากรใน ทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 11 ที่ระดับการปฏิบัติงานแตกต่างกันมีความ ต้องการพัฒนาความรู้ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่ง นักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ พบว่า

3.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ด้านความก้าวหน้าในตำแหน่ง หน้าที่ ไม่ส่งผลต่อ ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรม ส่งเสริมสหกรณ์ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผู้วิจัยเห็นว่า ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ของข้าราชการ ตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ได้มีมาตรฐานกำหนดตำแหน่งไว้เพื่อเป็นเกณฑ์ที่ชัดเจนอยู่ แล้ว สอดคล้องกับ สำนักงาน ก.พ. แบบ 3-2-002-2 มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง พ.ศ. 2551 ประเภท ตำแหน่ง วิชาการสหกรณ์ ระดับชำนาญการ (2562) กำหนดไว้ว่า การเลื่อนระดับจากระดับปฏิบัติการ เป็น ระดับชำนาญการ คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง ข้อ 2 ดำรงตำแหน่ง ระดับปฏิบัติการ ไม่น้อยกว่า 6 ปี กำหนดเวลา 6 ปี ให้ลดเป็น 4 ปี สำหรับผู้ที่มีคุณวุฒิที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาโท และให้ลดเหลือ 2 ปี สำหรับผู้ที่มีคุณวุฒิที่เทียบได้ไม่ต่ำกว่าปริญญาเอก และสอดคล้องกับ สำนักงาน ก.พ. แบบ 3-2-002-3 มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง พ.ศ. 2551 ประเภทตำแหน่ง วิชาการสหกรณ์ ระดับชำนาญการพิเศษ (2562)

กำหนดไว้ว่า การเลื่อนระดับจากระดับชำนาญการเป็นชำนาญการพิเศษ คุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง
ข้อ 2 ดำรงตำแหน่ง 1) ประเภทอำนวยการ ระดับต้น 2) ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการพิเศษ 3)
ประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ ไม่น้อยกว่า 4 ปี

3.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ด้านค่าตอบแทนที่เป็นตัวเงิน
ไม่ส่งผลต่อ ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริม
สหกรณ์ ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ผู้วิจัยเห็นว่า การแนะนำ ส่งเสริม ให้ค่าปรึกษา ทางด้านบัญชีกับสหกรณ์
เป็นเพียงงานในบางส่วนของนักวิชาการสหกรณ์ ไม่ส่งผลกับเงินเดือนโดยตรงแต่ส่งผลกับการประเมินผล
สำเร็จของงานเพื่อใช้ประเมินเลื่อนเงินเดือน ซึ่งนอกจากด้านบัญชีแล้ว ยังมีด้านอื่น ๆ ตามลักษณะของงานที่
ทำให้สามารถได้รับการประเมินเงินเดือนที่ดี สอดคล้องกับ นิพนธ์ ทองมีเพชร (2553) ที่ศึกษาความต้องการ
พัฒนาความรู้ของเจ้าหน้าที่สรรพากรที่ปฏิบัติงานในทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากร
ภาค 11 พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจที่เกี่ยวกับเกณฑ์ขึ้นเงินเดือน มีความสัมพันธ์ในทางลบกับความต้องการพัฒนา
ความรู้ของเจ้าหน้าที่สรรพากรที่ปฏิบัติงานในทีมกำกับดูแลผู้เสียภาษีในท้องที่สำนักงานสรรพากร ภาค 11
และสอดคล้องกับ ประกาศกรมส่งเสริมสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานของ
ข้าราชการกรมส่งเสริมสหกรณ์ (2560) ข้อ 3 องค์ประกอบการประเมิน และสัดส่วนของแต่ละองค์ประกอบ
ข้อ 3.1 (1) ผลสัมฤทธิ์ของงาน สัดส่วนร้อยละ 70 (2) พฤติกรรมการปฏิบัติราชการหรือสมรรถนะ สัดส่วน
ร้อยละ 25 และ (3) พฤติกรรมการปฏิบัติงานที่เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการ (การลา การมาทำงาน การ
รักษาวินัย) สัดส่วนร้อยละ 5

3.3 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ด้านการพัฒนาตนเอง ส่งผล
ต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์
เป็นไปตามสมมติฐาน ผู้วิจัยเห็นว่า การพัฒนาความรู้ด้านบัญชีจะทำให้มีศักยภาพในการทำงานที่เพิ่มขึ้น
และ การพัฒนาความรู้ด้านบัญชีจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น ปัญหาข้อบกพร่องในสหกรณ์
ลดลงส่งผลต่อค่าผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงานที่สูงขึ้น สอดคล้องกับ นายนัน บุญมี (2555) ที่ศึกษาความ
ต้องการพัฒนาตนเองของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ เคทีซีมิโก้ จำกัด สาขาเซ็นทรัลเวิลด์ ที่กล่าวว่า การที่
พนักงานหลักทรัพย์ เคทีซีมิโก้ จำกัด สาขาเซ็นทรัลเวิลด์ มีความต้องการพัฒนาตนเองด้านความรู้ น้อยที่สุด
เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านการพัฒนาความรู้ด้านเกี่ยวกับองค์กร มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลาง แต่น้อยกว่า
ด้านความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพ ที่อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ อาคม บุญเกิด (2556) ที่ได้ศึกษาความต้องการ
พัฒนาตนเองของข้าราชการตำรวจ: กรณีศึกษากองบังคับการตำรวจนครบาล 6 ซึ่งได้กล่าวว่า การพัฒนา
ตนเองเป็นการส่งเสริมให้บุคคลมีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการทำงานดีขึ้นอันจะนำไปสู่การทำงานที่
มีประสิทธิภาพ ส่งผลดีต่อครอบครัวและองค์การ

3.4 ปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ด้านประเภทของสหกรณ์
ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริม
สหกรณ์ เป็นไปตามสมมติฐาน ผู้วิจัยเห็นว่า ในปัจจุบันลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์แต่ละประเภทมี
ความแตกต่างกัน ทำให้การจัดทำบัญชีในสหกรณ์ค่อนข้างที่จะมีซับซ้อน อาจง่ายต่อการเกิดข้อบกพร่องใน

สหกรณ์ได้ ไม่สอดคล้องกับ รัตนา บุญชัย (2553) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของพนักงานบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดอุทัยธานี พบว่า ประเภทของสหกรณ์แตกต่างกันส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของพนักงานบัญชีสหกรณ์ในจังหวัดอ่างทองไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 แต่สอดคล้องกับ คู่มือระบบบัญชีของสหกรณ์การเกษตร กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (2550) กล่าวว่า ลักษณะการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตรเป็นสหกรณ์แบบเอนกประสงค์ ต่างจากการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ประเภทอื่น จึงทำให้เกิดความยากและซับซ้อนในการจัดทำบัญชี

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. ด้านความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชี ผู้วิจัยเห็นว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก คือ ด้านการวิเคราะห์งบการเงินและด้านการจัดทำงบการเงิน หน่วยงานควรมีการสอนพื้นฐานการวิเคราะห์งบการเงิน และมีการอบรมด้านการจัดทำงบการเงินโดยเฉพาะ เพื่อประโยชน์ของหน่วยงาน และการพัฒนาตนเองของนักวิชาการสหกรณ์รวมถึงประสิทธิภาพในการแนะนำส่งเสริมสหกรณ์ต่อไปในอนาคต

2. ด้านลักษณะเฉพาะบุคคล จากการศึกษา อายุ วุฒิการศึกษา และสาขา ที่ต่างกันส่งผลให้ความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีต่างกัน ผู้วิจัยเห็นว่า หน่วยงานควรมีการปูพื้นฐานความรู้ด้านบัญชี โดยเริ่มตั้งแต่ การจัดเก็บเอกสาร การวิเคราะห์รายการค้าและการบันทึกบัญชี การจัดทำงบการเงิน และการวิเคราะห์งบการเงิน โดยให้นักวิชาการสหกรณ์ทุกคนมีพื้นฐานทางด้านบัญชีที่เท่ากันเพื่อให้นักวิชาการสหกรณ์ทุกคนสามารถนำความรู้พื้นฐานนี้ไปประยุกต์ใช้กับการแนะนำ ส่งเสริม แก้ไขปัญหาให้กับสหกรณ์

3. ด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อความต้องการพัฒนาความรู้ด้านบัญชีที่นั่น ไม่ว่าจะป็นด้านการพัฒนาตนเอง หรือด้านประเภทของสหกรณ์ ผู้วิจัยเห็นว่า หน่วยงานควรมีการจัดอบรมเฉพาะด้าน หรือการสนับสนุนด้านค่าใช้จ่าย ให้กับผู้ที่สนใจและต้องการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นการสร้างศักยภาพให้บุคคล และเพิ่มประสิทธิภาพในงานที่ตนปฏิบัติ

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเชิงคุณภาพเพื่อเจาะลึกถึงวิธีการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชี เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีทั้งของหน่วยงานภาครัฐและเอกชน

2. ควรศึกษาผลที่ได้จากการประยุกต์ใช้แนวทางการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีเพื่อเปรียบเทียบกับพัฒนาการด้านบัญชีของนักวิชาการสหกรณ์

3. ควรทำการวิจัยด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่ส่งผลต่อการพัฒนาความรู้ทางด้านบัญชีของข้าราชการตำแหน่งนักวิชาการสหกรณ์ กรมส่งเสริมสหกรณ์

เอกสารอ้างอิง

กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2550). คู่มือระบบบัญชีของสหกรณ์การเกษตร.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2562). พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 2562.

กรมส่งเสริมสหกรณ์. กองการเจ้าหน้าที่. (2563). บุคลากรกรมส่งเสริมสหกรณ์.

ธนัชฐา ชิวพันธุ์. (2555). ความต้องการพัฒนาความรู้ทางบัญชีของบุคลากรส่วนการคลังสังกัดองค์การ

- บริหารส่วนตำบลในพื้นที่จังหวัดนนทบุรี. ทุนวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิร.
- นัยนัน บุญมี. (2555). ความต้องการพัฒนาตนเองของพนักงานบริษัทหลักทรัพย์ เคทีซีมิโก้ จำกัด สาขา เซ็นทรัลเวิลด์. การค้นคว้าอิสระ, ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการจัดการภาครัฐ และเอกชน, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิพนธ์ ทองมีเพชร. (2553). ความต้องการพัฒนาความรู้ของเจ้าหน้าที่สรรพากรที่ปฏิบัติงานในที่กำกับดูแลผู้เสียภาษีในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรภาค 11. การค้นคว้าอิสระ, ปริญญาบริหารธุรกิจ มหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.
- พจนารถ ฤทธิเดช, ปาริชาติ บุรพาศิริรัตน์ และ กิ่งกนก รัตน์มณี (2555). การศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาหลักการบัญชี 1 กรณีศึกษานักศึกษาระดับปริญญาตรี คณะพาณิชยศาสตร์และการจัดการ. ทุนอุดหนุนวิจัยจากงบประมาณรายได้ ประจำปี 2555, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
- รัตนา บุญชัย. (2553). ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการในการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของพนักงานบัญชี สหกรณ์ในจังหวัดอุทัยธานี. การค้นคว้าอิสระ, ปริญญาบัญชีมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วัลย์ลักษณ์ กาญจนเสถียร. (2557). ความต้องการพัฒนาความรู้ทางวิชาชีพบัญชีของผู้ประกอบวิชาชีพการบัญชีในจังหวัดสงขลาและพัทลุง. เงินอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณกองทุนวิจัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- วรรณวิสา แยมเกตุ. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาตนเองในการทำงานของพนักงานธนาคารสาย ลูกค้าบุคคลของธนาคารเอกชนแห่งหนึ่ง. การค้นคว้าอิสระ, ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2563). ข้อบกพร่องสหกรณ์, สืบค้นเมื่อ 6 ธันวาคม 2563. จาก <https://office.cpd.go.th/itc/>
- สุนทร ศรีไทย. (2552). ความต้องการพัฒนาความรู้ทางการบัญชีของบุคลากรส่วนการคลัง สังกัด องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดลำปาง. การค้นคว้าอิสระ, ปริญญาบัญชี มหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงาน ก.พ. แบบ 3-2-002-2 มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง พ.ศ. 2551. (2562). ประเภทตำแหน่ง วิชาการสหกรณ์ ระดับชำนาญการ.
- สำนักงาน ก.พ. แบบ 3-2-002-3 มาตรฐานกำหนดตำแหน่ง พ.ศ. 2551. (2562). ประเภทตำแหน่ง วิชาการสหกรณ์ ระดับชำนาญการพิเศษ.
- อาคม บุญเกิด. (2556). ความต้องการพัฒนาตนเองของข้าราชการตำรวจ: กรณีศึกษากองบังคับการ ตำรวจนครบาล 6. วิทยานิพนธ์ ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาบริหารงาน ตำรวจและกระบวนการยุติธรรม, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี.